

บทสรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง “การดำเนินการจัดการของสถานีโทรทัศน์เพื่อตอบสนองมาตรการของรัฐในการใช้สื่อเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว” นี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์อย่างเจาะลึก โดยการศึกษาสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐและที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท., สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5, สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7, สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 และสถานีวิทยุโทรทัศน์ ITV นั้น เพื่อศึกษาการดำเนินการจัดการรายการของสถานีโทรทัศน์เพื่อตอบสนองมาตรการของรัฐในการใช้สื่อเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2546 ปลายปี พ.ศ. 2547 และ ปลายปี พ.ศ. 2548 และเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะรายการโทรทัศน์ที่ตอบสนองมาตรการของรัฐในการใช้สื่อเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว ซึ่งศึกษาเฉพาะรายการที่ออกอากาศในปลายปี 2548 จำนวนทั้งสิ้น 142 รายการ

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัย โดยสามารถแบ่งเป็นประเด็นหลักได้ 4 ประเด็น ตามที่ได้ค้นพบมา โดยจะนำเสนอถึง 1. ข้อกำหนดและแนวทางการบริหารจัดการของรัฐในการใช้สื่อเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว 2. การดำเนินงานการใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว 3. การดำเนินการจัดการรายการโทรทัศน์ของแต่ละสถานีโทรทัศน์ในการตอบสนองตามมาตรการรัฐ และ 4. คุณลักษณะรายการโทรทัศน์ที่ตอบสนองมาตรการของรัฐ ดังนี้

ข้อกำหนดและแนวทางการบริหารจัดการของรัฐในการใช้สื่อเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว

จากการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2546 ได้นำไปสู่ประเด็น เรื่อง แนวทางและมาตรการการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยคณะกรรมการกถนกรองเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี มีประเด็นอภิปราย 12 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสรุปเป็นข้อกำหนดและแนวทางในการใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ได้ 4 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. ข้อกำหนดและแนวทางการใช้สื่อโทรทัศน์ของรัฐและที่ได้รับสัมปทานจากรัฐมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม

ควรนำสื่อโทรทัศน์ของรัฐและที่ได้รับสัมปทานจากรัฐมาใช้เป็นช่องทางเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการช่วยพัฒนาสังคมมากขึ้น โดยสื่อโทรทัศน์ภาคเอกชนที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ อาจมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาสัมปทานจึงมอบให้สำนักงานอัยการสูงสุดและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกันตรวจสอบสัญญาสัมปทาน และควรกำหนดเรื่องนโยบายของรัฐหรือเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งหากเป็นไปได้ควรมีให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ผลักดันในเรื่องนี้

2. ข้อกำหนดและแนวทางในการจัดสรรการออกอากาศรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

สื่อโทรทัศน์ภาคเอกชนที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ เห็นควรให้ขอความร่วมมือไปก่อน ในการนำเวลาออกอากาศส่วนหนึ่งมาจัดสรรรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว และการออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัวของแต่ละสถานีโทรทัศน์ ควรมีการจัดสัดส่วนของช่วงเวลาที่เหมาะสมและกำหนดเวลาเริ่มต้นของการดำเนินการปรับผังการออกอากาศ

3. ข้อกำหนดและแนวทางการผลิตรายการที่เหมาะสมเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

การผลิตรายการเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว น่าจะมีการศึกษาวิจัยและสำรวจความต้องการของเด็กและผู้ปกครองต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ และจำนวนรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาการผลิตรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสม และในการผลิตรายการนั้นผู้ดำเนินการผลิตเห็นควรให้เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ อีกทั้งควรให้เด็ก ผู้ปกครองและโรงเรียนมีส่วนร่วมด้วย นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ดำเนินการที่ผลิตรายการสร้างสรรค์สังคม ส่วนทางด้านลักษณะของรายการควรพัฒนาความรู้ความสามารถของเด็กและเยาวชน ประกอบกับการให้ความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็ก

4. ข้อกำหนดและแนวทางในการกำหนดกลไกของการดำเนินงานตามมาตรการ

ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อมารับผิดชอบดูแลเนื้อหาสาระและรูปแบบรายการ อีกทั้งควบคุมจัดการรายการให้เป็นไปตามมาตรการ โดยในการดำเนินงานระยะยาวจะมีองค์กรเข้ามาดูแลรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และเห็นควรให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในเรื่องนี้ด้วย เพื่อนำมาปรับปรุงมาตรการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การดำเนินงานการใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ในวันที่ 29 ตุลาคม 2546 มีการตรวจสอบสัญญาสัมปทานของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท., สถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 และสถานีวิทยุโทรทัศน์ ITV ซึ่งตามสัญญาสัมปทานดังกล่าวรัฐสามารถนำเวลาในการออกอากาศมาจัดทำรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัวได้

เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2546 คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบในมาตรการเรื่องการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยเห็นควรวินิจฉัยเวลาในการออกอากาศของสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มาส่วนหนึ่ง เพื่อนำมาจัดทำรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยดำเนินการดังนี้

1. ให้สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จัดสรรส่วนเวลา สำหรับเนื้อหาสาระของรายการวิทยุและโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ร้อยละ 10 - 15 ของเวลาออกอากาศ โดยให้เริ่มจากรายการวิทยุและโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ก่อน โดยให้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547 เป็นต้นไป สำหรับรายการวิทยุและโทรทัศน์ของสถานีอื่น ๆ ก็ให้ดำเนินการตามความพร้อมของแต่ละสถานี

2. ให้มีการแบ่งเวลาในการออกอากาศรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเยาวชนและครอบครัว เพิ่มจากเกณฑ์เดิมที่กำหนดไว้อย่างน้อยครึ่งชั่วโมง ในระหว่างเวลา 16.00 - 18.30 น. เป็นอย่างน้อย 1 - 1 ชั่วโมงครึ่ง ในระหว่างเวลา 16.00 - 22.00 น.

3. ให้มีการจัดประเภทรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัวโดยให้ผู้ผลิตสื่อดำเนินการ และให้คณะกรรมการที่จะจัดตั้งขึ้นเป็นผู้กำกับดูแล

หลังจากนั้น เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2546 รัฐบาลได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมา 2 ชุด คือ คณะทำงานซึ่งทำหน้าที่จัดหาเวลาจากสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์เพื่อนำมาจัดทำรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว และคณะทำงานเพื่อเตรียมการดำเนินการตามนโยบายการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ซึ่งทำหน้าที่บริหารจัดการรับผิดชอบดูแลเนื้อหาสาระและรูปแบบรายการ กำกับและประเมินผลคุณภาพรายการ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการรัฐ

ต่อมาคณะทำงานเพื่อเตรียมการดำเนินการตามนโยบายการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว ได้จัดทำร่างลักษณะรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้

ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว ที่กล่าวถึง คำจำกัดความของรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว, คำจำกัดความของเด็กและเยาวชน, เกณฑ์มาตรฐานรายการ และแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าของสถานี่ และผู้ผลิตรายการ ต่อมาจึงเตรียมการศึกษาวิจัยและพัฒนา ระบบรายการ โทรทัศน์เชิงคุณภาพ (Quality Rating) อีกทั้งกำกับและประเมินผลคุณภาพรายการ จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นสังคมไทยให้มีส่วนร่วมในการพัฒนารายการและสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ดำเนินการผลิตรายการที่สร้างสรรค์สังคม โดยดำเนินการทำงานภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) มีการลดภาษีนำเข้าอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและถ่ายทำรายการ หรือการลดภาษีรายได้ และการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้สนับสนุนรายการ โดยการมอบรางวัล ประกาศเกียรติคุณให้กับองค์กรเอกชนที่รับเป็นผู้สนับสนุนรายการ คู่มือในเรื่องการประชาสัมพันธ์ รายการที่ดีสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ในวันที่ 24 ธันวาคม 2546 มีการระดมความคิดเห็นเรื่องรูปแบบ เนื้อหา และแนวทางการส่งเสริมรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว พร้อมทั้งจัดทำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว 2547 อีกด้วย

วันที่ 26 ธันวาคม 2546 รัฐบาลประชุมสัมมนาร่วมกับผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อแจ้งให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานีรับทราบรายละเอียดของมาตรการ พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์จัดสรรเวลาออกอากาศรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว

เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2547 รัฐบาลได้จัดการประชุมเพื่อเป็นการแถลงข่าวร่วมกับผู้บริหารและผู้แทนสถานีวิทยุโทรทัศน์ทั้ง 6 สถานี ถึงสัดส่วนรายการที่เข้าข่ายเป็นรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่แต่ละสถานีได้ทำการสำรวจมา พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการดำเนินการเพื่อตอบสนองตามแนวทางและมาตรการการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว

ในขณะเดียวกัน กองงานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) กรมประชาสัมพันธ์ ทำการศึกษารวบรวมรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของแต่ละสถานีโทรทัศน์ โดยแบ่งการสำรวจออกเป็น 6 ช่วง ได้แก่ ช่วงแรก ปี 2546 ก่อนมีมาตรการรัฐ, ช่วงที่ 2 เดือนมกราคม ถึง เดือนมีนาคม 2547, ช่วงที่ 3 เดือน

เมษายน 2547, ช่วงที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2547, ช่วงที่ 5 เดือนธันวาคม 2547 และช่วงที่ 6 เดือนกันยายน 2548

การดำเนินการจัดการรายการโทรทัศน์ของแต่ละสถานีโทรทัศน์ในการตอบสนองตามมาตรการของรัฐ

สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานีให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมกับทางรัฐบาลที่สำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อรับทราบรายละเอียดของมาตรการและตกลงให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการจัดสรรส่วนเวลาออกอากาศรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยมีผู้บริหารและผู้แทนจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ในแต่ละสถานีเข้าร่วม นอกจากนี้สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกช่องจะทำการสำรวจรายการที่เข้าข่ายเป็นรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของแต่ละสถานีเพื่อนำเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป หลังจากนั้นแต่ละสถานีจึงเริ่มดำเนินการจัดการรายการโทรทัศน์เพื่อตอบสนองตามมาตรการรัฐ โดยมีความแตกต่างกันในแต่ละสถานี ดังต่อไปนี้

1. สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.

การดำเนินการจัดการรายการโทรทัศน์เพื่อตอบสนองตามมาตรการรัฐของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. นั้น ได้ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการเข้าไปประชุมเพื่อรับทราบมาตรการของรัฐ ฝ่ายผลิตรายการติดต่อชี้แจงต่อบริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการว่าต้องการรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวเพิ่ม โดยให้ทางบริษัทเสนอโครงร่างของรายการมา ฝ่ายผลิตรายการร่วมกับบริษัท บางกอกทีวี จำกัด คิดสร้างสรรค์รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อนำรายการออกอากาศก่อนในระยะแรก ฝ่ายการตลาด สำรวจความต้องการของผู้ชมในกลุ่ม เด็ก เยาวชน และครอบครัว และเริ่มทำการปรับผังการออกอากาศเมื่อเดือน มีนาคม 2547 และผังการออกอากาศเริ่มมีความชัดเจนในเดือน เมษายน 2547

การจัดสรรการออกอากาศรายการในช่วงปลายปี 2547 มีจำนวนรายการ 34 รายการ รวม 1,036 นาที โดยมีรายการซึ่งออกอากาศช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 18 รายการ มีเวลาออกอากาศ 550 นาที และออกอากาศนอกเหนือช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 16 รายการ มีเวลาออกอากาศ 486 นาที ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นสัดส่วนจำนวนรายการที่ออกอากาศในสองช่วงเวลาที่มีความใกล้เคียงกัน เนื่องจากเดิมสถานีโทรทัศน์มีการออกอากาศรายการสำหรับเด็กในช่วงเช้า

เป็นจำนวนมากอยู่แล้ว เมื่อมีมาตรการรัฐออกมา ทางสถานีจึงทำการลดการออกอากาศรายการในช่วงเช้าและจัดรายการเพิ่มในเย็นซึ่งเป็นช่วงเวลาที่รัฐกำหนดแทน

ต่อมาปลายปี 2548 มีการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 17 รายการ มีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 840 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 9,240 นาที โดยสัดส่วนจำนวนรายการซึ่งออกอากาศช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด มีจำนวน 9 รายการ มีเวลาออกอากาศ 605 นาที และออกอากาศนอกเหนือจากช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 8 รายการ มีเวลาออกอากาศ 235 นาที โดยจะเห็นความแตกต่างของสัดส่วนรายการตามช่วงเวลาที่ออกอากาศได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ สัดส่วนรายการที่ออกอากาศในช่วงเวลาที่มติกำหนดมีจำนวนมากถึง 2 ใน 3 ของเวลาการออกอากาศรายการเพื่อผู้ชมกลุ่มนี้ จึงกล่าวได้ว่าทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. ทำการจัดสรรเวลาการออกอากาศเพื่อให้ตอบสนองตรงตามช่วงเวลาที่มาตรการรัฐต้องการ แต่ในทางกลับกันสัดส่วนจำนวนรายการทั้งหมดนั้นกลับน้อยกว่าที่มาตรการรัฐกำหนดไว้

การจัดการในการผลิตรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. มีแหล่งที่มาของรายการคือ การผลิตรายการจาก บริษัท บางกอกทิว จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือสถานี การผลิตรายการของบริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการให้กับทางสถานีโดยมีข้อตกลงในการแบ่งรายได้จากค่าโฆษณา และการคัดเลือกบริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการจะพิจารณาจากโครงร่างรายการเป็นสำคัญโดยเลือกบริษัทที่เคยทำงานร่วมกับทางสถานีก่อน ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่มีความมั่นคงทางด้านการผลิตรายการในรูปแบบละครและประสบความสำเร็จจากการผลิตรายการในประเภทนี้มาแล้ว จากนั้นจึงพิจารณาบริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการใหม่ ๆ เพราะทางสถานีต้องคำนึงถึงเรื่องเรตติ้งและรายได้เป็นหลัก โดยอยู่ภายใต้การแข่งขันธุรกิจตลอดเวลา

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในความหมายของทางสถานีนั้น หมายถึง รายการที่มีการนำเสนอเนื้อหาอย่างหลากหลายในรูปแบบใดก็ได้ และต้องเป็นรายการที่ดูได้ทั้งครอบครัว ไม่จำกัดเฉพาะเด็กและเยาวชนเท่านั้น

2. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

การให้ความร่วมมือในการใช้สื่อโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ได้เตรียมการปรับผังการออกอากาศ โดยการสรุปสัดส่วนรายการที่ออกอากาศเพื่อจัดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการออกอากาศรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว จากนั้นสถานีเรียกประชุม

บริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการ โดยการประชุมเป็นไปก่อนวาระการปรับผังปกติของช่อง แล้วทำการคัดเลือกรายการเพื่อบรรจุลงผังการออกอากาศ จากนั้นประชาสัมพันธ์ให้สื่อมวลชนทราบ โดยเริ่มทำการปรับผังการออกอากาศรายการเมื่อต้นปี 2547 และเริ่มมีความชัดเจน เมื่อตุลาคม 2547

การจัดสรรการออกอากาศรายการในปลายปี 2547 มีรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 33 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 1,299 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 9,030 นาที มีสัดส่วนจำนวนรายการที่ออกอากาศช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 17 รายการ มีเวลาออกอากาศ 794 นาที และรายการที่ออกอากาศนอกเหนือจากช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด มีจำนวน 16 รายการ มีเวลาออกอากาศ 505 นาที ของเวลาการออกอากาศรายการทั้งหมดของทางสถานีในหนึ่งสัปดาห์

ต่อมาปลายปี 2548 ผังการออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ได้มีการปรับเปลี่ยนรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีจำนวนทั้งสิ้น 32 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 1,460 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 9,030 นาที ซึ่งออกอากาศรายการในช่วงที่มีมาตรการรัฐกำหนด มีจำนวน 12 รายการ มีเวลาออกอากาศ 795 นาที และออกอากาศนอกช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 20 รายการ มีเวลาออกอากาศ 665 นาที ซึ่งเป็นสัดส่วนการออกอากาศที่ใกล้เคียงกัน โดยการเพิ่มขึ้นของรายการจะเป็นการเพิ่มการออกอากาศรายการนอกเหนือจากช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด

การจัดการในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 มีแหล่งที่มาของรายการ คือ รายการที่ทางสถานีให้เวลาหน่วยงานเอกชนหรือราชการทำการผลิตรายการมาออกอากาศ รายการที่ผลิตโดยบริษัทผู้ดำเนินการผลิตและมาขอเช่าเวลาออกอากาศ โดยการคัดเลือกบริษัทผู้ผลิตรายการ ทางสถานีดูจากประวัติและความน่าเชื่อถือของบริษัท ประกอบกับคัดเลือกผู้ผลิตขนาดใหญ่และมีชื่อเสียง เพราะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความมีชื่อเสียงของบริษัทอื่นเป็นที่รู้จักจะทำให้รายการได้รับความนิยมได้ง่าย จากนั้นจึงพิจารณาโครงร่างของรายการ นอกจากนี้ทางสถานีมีการช่วยเหลือบริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยการลดค่าเช่าเวลาออกอากาศ และการผ่อนผันระยะเวลาในการจ่ายค่าเช่าเวลา

รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 นั้น ต้องเป็นรายการที่ได้ทั้งสาระ ความรู้ และมีความน่าสนใจประกอบกับไม่เป็นพิษเป็นภัยมีการอบรมสั่งสอนเด็ก เยาวชน ให้เป็นคนดีของชาติ

3. สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7

จากการดำเนินการให้ความร่วมมือในการจัดสรรเวลาออกอากาศของสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เพื่อตอบสนองมาตรการรัฐ ฝ่ายบริหารของสถานีจัดการประชุมภายในฝ่าย เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับช่วงเวลาและรายการที่เหมาะสม สำหรับการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวเพิ่ม และฝ่ายรายการแจ้งต่อบริษัทผู้ดำเนินการผลิตเพื่อให้ทำการผลิตรายการสำหรับผู้ชมกลุ่มเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพิ่มเติมโดยให้นำเสนอโครงสร้างรายการมาแล้วเริ่มทำการปรับผังการออกอากาศรายการโดยการย้ายเวลาออกอากาศของรายการเดิมที่มีอยู่แล้ว ประกอบกับ จัดหารายการที่ผลิตใหม่ด้วย การปรับผังการออกอากาศหลังจากรับทราบมาตรการรัฐเลยและผังการออกอากาศปรับได้เสร็จสมบูรณ์ เมื่อ เมษายน 2547

การจัดสรรการออกอากาศรายการ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 มีรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 32 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 1,026 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 9,030 นาที โดยรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ออกอากาศในช่วงมาตรการรัฐกำหนด มีจำนวน 15 รายการ เวลาออกอากาศ 371 นาที และออกอากาศนอกช่วงเวลามาตรการรัฐกำหนด จำนวน 17 รายการ มีเวลาออกอากาศ 655 นาที ซึ่งพบว่า รายการที่ออกอากาศนอกช่วงเวลาที่กำหนดนี้มีสัดส่วนที่มากกว่าเนื่องจากทางสถานีมีการออกอากาศรายการสำหรับผู้ชมกลุ่มนี้เดิมแล้ว ซึ่งเป็นการออกอากาศนอกเหนือจากช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด ซึ่งทางสถานีก็จะคงการออกอากาศในช่วงเดิมไว้ เพราะช่วงเวลานั้น เป็นช่วงที่รายการได้รับความนิยมในระดับคงที่แล้วและรายการประสบความสำเร็จอยู่แล้ว ทางสถานีจึงทำการเพิ่มรายการในช่วงที่มาตรการรัฐกำหนด ซึ่งยังคงมีสัดส่วนรายการที่ยังไม่มากเท่าไร เนื่องจากเป็นช่วงปีแรกของการปรับผังออกอากาศ

ต่อมาปลายปี 2548 มีการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 38 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 1,247 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 9,030 นาที โดยมีการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในช่วงที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 21 รายการ มีเวลาออกอากาศ 589 นาที และรายการที่ออกอากาศนอกเหนือช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 17 รายการ มีเวลาออกอากาศ 658 นาที ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่า สัดส่วนของการออกอากาศรายการทั้งสองช่วงนี้ มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากทางสถานียังคงการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ได้รับความนิยมไว้คงเดิม ซึ่งเป็นการออกอากาศนอกช่วงมาตรการรัฐ และทางสถานีทำการเพิ่มรายการเพื่อ

ออกอากาศในช่วงที่มาตรการรัฐขอความร่วมมือมา ทำให้สัดส่วนของรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวของทางสถานีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มาตรการกำหนด

การจัดการในการผลิตรายการนั้น แหล่งที่มาของรายการที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ประกอบไปด้วยรายการที่ทางสถานีทำการผลิตเอง, รายการที่ทางสถานีจัดจ้างบริษัทผู้ผลิตให้มาดำเนินการผลิตรายการ, การจัดซื้อรายการจากต่างประเทศ, บริษัทเอกชนผู้ดำเนินการผลิตเข้าเวลากับทางสถานีเพื่อออกอากาศรายการ, รายการที่สถานีร่วมผลิตกับบริษัทผู้ดำเนินการผลิต ส่วนการคัดเลือกบริษัทผู้ผลิตเพื่อนำเสนอรายการต่อสถานีนั้น มีการคัดเลือกจากโครงร่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการ โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นผู้ผลิตรายการเด็กมาก่อน จากนั้นนำโครงร่างรายการเข้าสู่ที่ประชุมเพื่อให้คณะกรรมการของทางสถานีทำการคัดเลือก จากนั้นเมื่อรายการเริ่มออกอากาศก็ติดตามผลเรตติ้งด้วย โดยทางสถานีมีการแบ่งกลุ่มผู้ชมเด็กไว้อย่างชัดเจน ว่ามีรายการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน คือ รายการเจ้าขุนทอง และเน้นรายการสำหรับเด็กประถมเป็นส่วนใหญ่ โดยมุ่งหวังกลุ่มผู้ชมที่อยู่ต่างจังหวัดด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าทางสถานีมีความชัดเจนในการแบ่งกลุ่มผู้ชมเป็นอย่างดี นอกจากนี้ทางสถานีมีการให้ความช่วยเหลือผู้ผลิตรายการที่สร้างสรรค์รายการที่มีคุณภาพโดยการผ่อนผันการจ่ายค่าเช่าเวลา และลดค่าเช่าเวลา

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในความหมายของทางสถานี หมายถึง รายการที่มีเนื้อหาหลากหลาย และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มได้อย่างเฉพาะเจาะจง โดยมีการแบ่งกลุ่มผู้ชมอย่างชัดเจน ทั้งเด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยประถม เยาวชน และครอบครัว

4. สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

การให้ความร่วมมือในการจัดสรรเวลาออกอากาศ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ทางสถานีก็ไม่ได้มีการปรับผังหรือดำเนินการอะไรเนื่องจากทางสถานีมีการออกอากาศรายการเพื่อผู้ชมกลุ่มนี้เป็นจำนวนมากเกินกว่ามาตรการรัฐกำหนดอยู่แล้ว ประกอบกับนโยบายของทางสถานีมีความสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรการรัฐอยู่แล้วด้วย ทำให้รายการที่ออกอากาศอยู่ในขณะนั้นสามารถตอบสนองได้ตามมาตรการรัฐ

การจัดสรรผังการออกอากาศ ซึ่งปรากฏปลายปี 2547 มีรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 20 รายการ และมีจำนวนรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 21 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 1,375 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 10,080 นาที โดยมีสัดส่วนรายการที่ออกอากาศในช่วงเวลากำหนดจำนวน

12 รายการ มีเวลาออกอากาศ 705 นาที และออกอากาศนอกช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 9 รายการ มีเวลาออกอากาศ 660 นาที โดยพบว่า สัดส่วนของรายการที่ออกอากาศทั้งในและนอกนั้น มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันมากโดยจะเป็นการออกอากาศรายการในช่วงค่ำวันจันทร์-ศุกร์ และช่วงเช้าวันเสาร์-อาทิตย์

ต่อมาปลายปี 2548 มีการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 23 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 1,555 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 10,080 นาที มีการออกอากาศรายการในช่วงที่มาตรการรัฐกำหนด จำนวน 14 รายการ มีเวลาออกอากาศ 955 นาที และรายการนอกช่วงเวลาของมาตรการรัฐกำหนด จำนวน 9 รายการ มีเวลาออกอากาศ 600 นาที ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่า มีสัดส่วนรายการในช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนดเพิ่มมากขึ้น โดยเป็นการเพิ่มการนำเสนอรายการในช่วงค่ำของวันจันทร์-ศุกร์ เพราะทางสถานีต้องการให้เห็นความชัดเจนของการดำเนินการตามมาตรการรัฐ ว่าทางสถานีไม่ได้ละเลย จึงเพิ่มรายการขึ้นมา จำนวนหนึ่ง

การจัดการในการผลิตรายการของทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ท.ม. มีแหล่งที่มาของรายการที่นำมาออกอากาศ คือ รายการที่จัดซื้อจากต่างประเทศ รายการที่บริษัทผู้ดำเนินการผลิตทำการเช่าเวลาออกอากาศ, รายการร่วมผลิตระหว่างบริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการกับทางสถานี โดยการคัดเลือกบริษัทผู้ผลิต ทางสถานีจะทำการพิจารณาคัดเลือกจากโครงร่างรูปแบบและเนื้อหาของรายการเป็นสำคัญ นอกจากนี้ทางสถานีมีการช่วยเหลือบริษัทผู้ดำเนินการผลิตรายการสำหรับเด็กที่ประสบกับปัญหาทางด้านรายได้ โดยการลดค่าเช่าเวลาออกอากาศ ซึ่งทางสถานีจะต้องทำการพิจารณาคัดเลือกผู้ผลิตที่จะให้ความช่วยเหลือด้วย ส่วนเนื้อหาของรายการที่ออกอากาศทางสถานีนั้นจะมีการตรวจสอบเนื้อหาจากกองงาน กกช. ควบคู่ไปกับส่วนจัดและควบคุมรายการของสถานี

รายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ท.ม. นั้นคือ รายการที่มีเนื้อหาหลากหลายซึ่งเหมาะสมกับเด็กและเยาวชน มีเนื้อหาสร้างสรรค์ สักคม และสอนเด็กให้เป็นคนดี ประกอบกับมีการให้สาระความรู้ ข่าวสาร การศึกษา ควบคู่ไปกับความบันเทิง

5. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11

การให้ความร่วมมือในการใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อตอบสนองตามมาตรการรัฐของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 นั้น ส่วนจัดและควบคุมรายการ มีการประชุมกันภายในเพื่อทำ

การตัดสินใจเลือกช่วงเวลาที่จะออกอากาศรายการเพื่อตอบสนอง มาตรการรัฐ แล้วทำการแจ้งต่อผู้ดำเนินการผลิตรายการ ว่าทางสถานีมีความต้องการรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวเพิ่มเติมเพื่อนำมาออกอากาศ โดยให้แต่ละบริษัทเสนอโครงร่างมา เมื่อได้ช่วงเวลาและรายการที่จัดหาใหม่หลัง จึงทำการประชาสัมพันธ์ภายในสถานีและประชาสัมพันธ์ให้สื่อมวลชนทราบ พร้อมทั้งแจ้งผลสรุปการปรับเปลี่ยนผังการออกอากาศให้รัฐบาลทราบ โดยเริ่มปรับผังการออกอากาศวันที่ 1 มกราคม 2547

การจัดสรรการออกอากาศรายการซึ่งปรากฏปลายปี 2547 มีจำนวนรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 26 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 830 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 8,890 นาที โดยมีการออกอากาศนอกช่วงเวลามี มาตรการรัฐกำหนดเพียงเล็กน้อย คือ ช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด พบรายการจำนวน 24 รายการ มีเวลาออกอากาศ 695 นาที และรายการที่ออกอากาศนอกช่วงเวลาที่รัฐกำหนดจำนวน 2 รายการ มีเวลาออกอากาศ 60 นาที แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนการออกอากาศรายการของทางสถานีเพื่อตอบสนองตามมาตรการรัฐนี้ ยังคงมีสัดส่วนที่น้อยกว่าที่มาตรการรัฐกำหนด

ต่อมาปลายปี 2548 มีการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 23 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 650 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 8,890 นาที โดยมีการออกอากาศรายการช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนดจำนวน 21 รายการ มีเวลาออกอากาศ 580 นาที และรายการที่ออกอากาศนอกเหนือช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนดจำนวน 2 รายการ มีเวลาออกอากาศ 130 นาที แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีส่วนของการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในอัตราส่วนที่น้อยกว่าของมาตรการรัฐ และเป็นสัดส่วนที่ลดลงจากปี 2547 ด้วย

การจัดการในการผลิตรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 มีแหล่งที่มาของรายการคือ รายการที่ผลิตระหว่างสถานีกับบริษัทผู้ดำเนินการผลิต, รายการที่บริษัทผู้ผลิตทำการเช่าเวลาออกอากาศ, รายการที่จัดซื้อจากต่างประเทศประกอบกับทางสถานีมีการช่วยเหลือผู้ดำเนินการผลิตรายการสำหรับเด็ก ที่ประสบกับสภาวะปัญหาทางด้านรายได้ โดยการลดค่าเช่าเวลาการออกอากาศ ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อตกลงของทางสถานี ส่วนการคัดเลือกผู้ผลิตรายการจะพิจารณาจากโครงร่างของรายการที่ทางผู้ผลิตนำเสนอกับทางสถานีก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นพิจารณาจากบริษัทผู้ผลิตซึ่งเคยร่วมงานกับทางสถานีมาก่อน หลังจากนั้นเนื้อหาของรายการที่นำเสนอออกอากาศ จะมีกองงาน กกช. เป็นผู้ตรวจสอบเนื้อหารายการ

ส่วนรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในความหมายของทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 นั้น หมายถึง รายการที่ให้การศึกษาทางด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มุ่งนำเสนอสาระความรู้

6. สถานีวิทยุโทรทัศน์ itv

จากการดำเนินการจัดการรายการโทรทัศน์เพื่อตอบสนองตามมาตรฐานรัฐของสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง itv นั้น พบว่าการให้ความร่วมมือในการใช้สื่อโทรทัศน์นั้น ทางฝ่ายรายการจะแจ้งฝ่ายผลิตรายการว่าต้องทำการจัดหารายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวเพิ่ม เพื่อออกอากาศในช่วงที่มาตรการขอความร่วมมือมา จากนั้นฝ่ายรายการแจ้งต่อบริษัทผู้ดำเนินการผลิตในคราวการประชุมปรับผังตามวาระปกติของสถานี ว่าทางสถานีต้องการรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว แล้วผู้ผลิตรายการจึงเสนอโครงร่างของรายการมาให้ทางสถานีพิจารณา จากนั้นทางสถานีเริ่มปรับผังการออกอากาศ เมื่อเดือน เมษายน 2547

ในปลายปี 2547 มีรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 15 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 627 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 10,080 นาที มีการออกอากาศช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนดจำนวน 4 รายการ มีเวลาออกอากาศ 355 นาที และออกอากาศนอกเหนือช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนดจำนวน 11 รายการ มีเวลาออกอากาศ 315 นาที ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทางสถานีมีการออกอากาศรายการทั้งในช่วงเวลาและนอกเหนือช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนด ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งเมื่อเทียบจำนวนสัดส่วนการออกอากาศทั้งหมดก็ยังคงมีสัดส่วนที่น้อยกว่าข้อกำหนดของมาตรการรัฐ

ต่อมาปลายปี 2548 มีจำนวนรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 19 รายการ โดยมีเวลาในการออกอากาศรายการประเภทนี้รวม 781 นาที จากเวลาการออกอากาศทั้งหมด 10,080 นาที ซึ่งพบว่า มีการออกอากาศรายการช่วงเวลาที่มาตรการรัฐกำหนดจำนวน 3 รายการ มีเวลาออกอากาศ 340 นาที และมีรายการที่ออกอากาศนอกช่วงเวลาที่รัฐกำหนดจำนวน 16 รายการ มีเวลาออกอากาศ 422 นาที ดังนั้นจะเห็นได้ว่า มีการออกอากาศรายการเพิ่มขึ้นจากเดิมในช่วงเวลานอกมาตรการรัฐ แต่ก็ยังคงมีสัดส่วนรายการที่น้อยกว่าที่รัฐขอความร่วมมือมา เนื่องมาจากทางสถานีเห็นว่าสถานีเน้นการเป็นสถานีข่าว มุ่งนำเสนอเนื้อหาสาระของรายการ โดยแบ่งเป็นสาระร้อยละ 70 บันเทิงร้อยละ 30 จึงไม่อาจแบ่งแยกออกมาได้ชัดเจนว่ารายการใดเป็นรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ประกอบกับการออกอากาศรายการข่าวที่มีอยู่เป็นจำนวนมากนั้นก็

จัดเป็นรายการที่สามารถให้ผู้ชมกลุ่มเด็ก เยาวชน และครอบครัว รับชมได้ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการออกอากาศรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพิ่มขึ้นจากเดิมมากนัก

การจัดการในการผลิตรายการนั้นมีแหล่งที่มาของรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของทางสถานี คือ รายการที่ให้บริการให้ผู้ผลิตเอกชนเช่าเวลาออกอากาศ โดยการคัดเลือกผู้ผลิต พิจารณาจากบริษัทผู้ดำเนินการผลิตที่มีประสบการณ์จากนั้นจึงพิจารณาจากโครงสร้างของรายการ ที่ทางบริษัทผู้ผลิตนำเสนอมาโดยทางสถานีจะทำการคัดเลือก บริษัท กันตนา กรู๊ป จำกัด เป็นผู้ผลิตรายการให้กับทางสถานีก่อนเป็นบริษัทแรก เนื่องเป็นบริษัทผู้ร่วมงาน (partner) กับทางสถานี และจะเข้ามาถือหุ้นของสถานีด้วย นอกจากนี้การตรวจสอบเนื้อหารายการ จะมีกองงาน กกช. ทำการควบคุมประกอบกับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบของทางสถานี จากนั้นต้องรายงานผลไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวของทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง iv นั้น คือ ต้องเป็นรายการที่สนุกสนานสอดแทรกสาระความรู้ ซึ่งไม่ได้กำหนดเนื้อหาของรายการว่าเหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมวัยใด แต่เป็นรายการสาระก็คิดว่าเหมาะสมกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวแล้ว

คุณลักษณะรายการโทรทัศน์ที่ตอบสนองมาตรการของรัฐ

เมื่อศึกษาถึงการจัดสรรเวลาออกอากาศของแต่ละสถานีโทรทัศน์แล้วนั้น ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์คุณลักษณะรูปแบบและเนื้อหาของรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ดังแสดงได้จากตารางรูปแบบรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของแต่ละสถานี ดังนี้

ตารางที่ 6.1 แสดงคุณลักษณะทางด้านผู้ดำเนินการผลิตและคุณลักษณะทางด้านรูปแบบการนำเสนอของแต่ละสถานีโทรทัศน์

	ช่อง 3		ช่อง 5		ช่อง 7		ช่อง 9		ช่อง 11		ช่อง 11v	
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ	ในประเทศ	ต่างประเทศ
รายการสำหรับเด็ก	นิตยสารทางอากาศ (1 รายการ)	การ์ตูน (2 รายการ)	วาไรตี้ (4 รายการ)	ไม่พบรายการ	นิตยสารทางอากาศ (6 รายการ)	การ์ตูน (5 รายการ)	วาไรตี้ (3 รายการ)	การ์ตูน (3 รายการ)	วาไรตี้ (6 รายการ)	ไม่พบรายการ	วาไรตี้ (3 รายการ)	การ์ตูน (1 รายการ)
	สารคดี (1 รายการ)		นิตยสารทางอากาศ (1 รายการ)		การ์ตูน (6 รายการ)		เกมโชว์ (2 รายการ)	นิตยสารทางอากาศ (1 รายการ)	นิตยสารทางอากาศ (1 รายการ)		ละคร (2 รายการ)	
	เกมโชว์ (1 รายการ)		เกมโชว์ (1 รายการ)		วาไรตี้ (2 รายการ)		นิตยสารทางอากาศ (1 รายการ)				สารคดี (2 รายการ)	
					สารคดี (1 รายการ)							
					เกมโชว์ (1 รายการ)							การ์ตูน (1 รายการ)
รายการสำหรับเด็ก	นิตยสารทางอากาศ (1 รายการ)	ไม่พบรายการ	สารคดี (6 รายการ)	ไม่พบรายการ	ละคร (2 รายการ)	ภาพยนตร์ (1 รายการ)	สารคดี (1 รายการ)	ไม่พบรายการ	วาไรตี้ (3 รายการ)	ไม่พบรายการ	นิตยสารทางอากาศ (2 รายการ)	ไม่พบรายการ
	ละคร (1 รายการ)		นิตยสารทางอากาศ (2 รายการ)			นิตยสารทางอากาศ (3 รายการ)	สารคดี (1 รายการ)		เกมโชว์ (1 รายการ)			
			วาไรตี้ (3 รายการ)									
รายการสำหรับเด็ก	วาไรตี้ (2 รายการ)	ละคร (1 รายการ)	วาไรตี้ (6 รายการ)	ไม่พบรายการ	นิตยสารทางอากาศ (6 รายการ)	สารคดี (1 รายการ)	สารคดี (4 รายการ)	สารคดี (5 รายการ)	สารคดี (2 รายการ)	ไม่พบรายการ	นิตยสารทางอากาศ (3 รายการ)	ไม่พบรายการ
	ละคร (2 รายการ)	สารคดี (1 รายการ)	นิตยสารทางอากาศ (4 รายการ)		สารคดี (3 รายการ)		นิตยสารทางอากาศ (1 รายการ)		นิตยสารทางอากาศ (2 รายการ)		สารคดี (1 รายการ)	
	เกมโชว์ (2 รายการ)		สารคดี (4 รายการ)		ละคร (2 รายการ)		วาไรตี้ (1 รายการ)		วาไรตี้ (1 รายการ)		เกมโชว์ (1 รายการ)	
	สารคดี (2 รายการ)		เกมโชว์ (1 รายการ)		วาไรตี้ (1 รายการ)		เกมโชว์ (1 รายการ)				วาไรตี้ (1 รายการ)	
					เกมโชว์ (1 รายการ)							

จากตารางดังกล่าวข้างต้น พบว่า สถาบันวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. มีรายการนำเข้าจากต่างประเทศมากที่สุดโดยส่วนมากเป็นรายการสารคดีและการ์ตูน ส่วนสถาบันวิทยุโทรทัศน์ กอทพบกช่อง 5 และสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11 ไม่มีการนำเข้ารายการจากต่างประเทศ โดยส่วนมากเป็นรายการสำหรับเด็กที่นำเสนอในรูปแบบรายการนิยายสารทางอากาศและวาไรตี้ที่ผลิตในประเทศ และรายการการ์ตูนที่นำเข้าจากต่างประเทศ รายการสำหรับเด็ก มีการนำเสนออย่างหลากหลายรูปแบบ และเป็นรายการที่ผลิตในประเทศ ส่วนรายการสำหรับเด็ก ส่วนใหญ่เป็นรายการวาไรตี้ สารคดี และนิยายสารทางอากาศและเป็นรายการที่ผลิตในประเทศ

เมื่อแยกดูรูปแบบและเนื้อหาของรายการที่นำเสนอกลงไปในรายละเอียดของแต่ละช่อง จะเห็นความแตกต่างในสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง กล่าวคือ

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง 3 ผู้วิจัยพบว่า มีสัดส่วนจำนวนรายการโทรทัศน์ที่ผลิตโดยผู้ดำเนินการผลิตในประเทศมากกว่ารายการที่นำเข้าจากต่างประเทศ โดยรายการโทรทัศน์ที่ผลิตโดยผู้ดำเนินการผลิตในประเทศ พบรายการสำหรับผู้ชมทั้งในกลุ่มเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยมีจำนวนรายการสำหรับผู้ชมกลุ่มครอบครัวมากที่สุด ส่วนรายการที่นำเข้าจากต่างประเทศ พบเป็นรายการสำหรับผู้ชมกลุ่มเด็กและครอบครัวเท่านั้น โดยไม่พบรายการสำหรับผู้ชมในกลุ่มเยาวชน โดยรายการในรูปแบบ รายการละครหรือภาพยนตร์และรายการสารคดี มีสัดส่วนจำนวนรายการที่สูงกว่ารูปแบบรายการอื่นๆ โดยเฉพาะในรายการสำหรับผู้ชมกลุ่มครอบครัว เนื่องจากทางสถานีมีทีมงานผู้ผลิตรายการมีความเชี่ยวชาญในการผลิตรายการในรูปแบบละครอยู่เป็นจำนวนมาก เนื้อหาหลักที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 พบว่า รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก มีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นการให้ความรู้สาระวิชา คือ ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, สังคมศาสตร์, ความรู้รอบตัวด้านต่าง ๆ โดยมีการให้ความรู้ทางภาษาอังกฤษเด่นชัดที่สุด มีพฤติกรรมส่งเสริมสังคมในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ส่วนรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน มีลักษณะเนื้อหาหลักของรายการเป็นการส่งเสริมทางด้านกีฬาเป็นหลัก เพื่อส่งเสริมการรักษาสุขภาพ และรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน มีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นการให้สาระความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวลักษณะแนะนำสถานที่ เป็นหลัก โดยการเสนอสอดแทรกพฤติกรรมส่งเสริมสังคมในลักษณะการดึงดูดใจ ความเป็นมิตร อย่างเด่นชัดที่สุด

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 มีสัดส่วนจำนวนรายการโทรทัศน์ที่ผลิตโดยผู้ดำเนินการผลิตในประเทศทั้งหมด โดยมีจำนวนรายการสำหรับผู้ชมกลุ่มครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือผู้ชมกลุ่มเยาวชน ซึ่งรายการรูปแบบวาไรตี้ มีสัดส่วนการออกอากาศมากที่สุด ประกอบกับไม่มีการออกอากาศรายการละครหรือภาพยนตร์ และรายการการ์ตูนหรือภาพยนตร์แนวการ์ตูน สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ทางด้านรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก มีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นการให้ความรู้สาระวิชา คือ ความรู้รอบตัวด้านต่าง ๆ และมีการนำเสนอพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของผู้ใหญ่และเด็กเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี นอกจากนี้ในเนื้อหารายการยังมีการสอดแทรกพฤติกรรมส่งเสริมสังคมอย่างหลากหลาย รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กนำเสนอความรู้สาระวิชาด้านภาษาอังกฤษ นำเสนอผู้ใหญ่และเด็กที่เป็นตัวอย่างที่ดี ศิลปวัฒนธรรม การแสดงดนตรีหรือการแสดงประกอบละคร รายการโทรทัศน์สำหรับครอบครัว มีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นการให้สาระความรู้ภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน ทั้งยังมุ่งเน้นเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวลักษณะแนะนำสถานที่ นำเสนอผู้ใหญ่หรือเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี และสอดแทรกพฤติกรรมการแบ่งปัน การส่งเสริมการเรียนรู้ การส่งเสริมอาชีพ การแก้ไขสถานการณ์ เป็นหลัก ควบคู่กันไปด้วย

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 มีสัดส่วนจำนวนรายการโทรทัศน์ที่ผลิตโดยผู้ดำเนินการผลิตในประเทศนั้นมุ่งเน้นกลุ่มผู้ชมเด็ก ซึ่งมีรูปแบบรายการนิตยสารทางอากาศ และรายการภาพยนตร์การ์ตูนหรือการ์ตูนจำนวนมาก และรายการการ์ตูนที่นำเสนอเป็นรายการที่ผลิตการ์ตูนแอนิเมชันของไทย พบเนื้อหาหลักที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเป็นการให้ความรู้สาระวิชา ทั้งทางด้านภาษาอังกฤษและภาษาไทย รวมถึงความรู้รอบตัวด้านต่าง ๆ และมีการนำเสนอพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของผู้ใหญ่และเด็กเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี และมีการส่งเสริมการเรียนรู้ ความน่าเชื่อถือไว้วางใจ รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กเป็นการส่งเสริมการเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี ความสัมพันธ์ในครอบครัว ทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมีการเสนอสอดแทรกพฤติกรรมส่งเสริมสังคมในลักษณะการส่งเสริมทางด้านการส่งเสริมความรัก ทั้งในหมู่เพื่อนฝูงและครอบครัว และรายการโทรทัศน์สำหรับครอบครัวเน้นความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้รอบตัวด้านต่าง ๆ และ งานอาชีพ มุ่งเน้นความสัมพันธ์ในครอบครัว การเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี ทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน ความรู้ด้านโภชนาการและการรักษาสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีการเสนอสอดแทรกพฤติกรรมส่งเสริมสังคมในลักษณะการส่งเสริมความรัก การรักษาสุขภาพ และการส่งเสริมการเรียนรู้

ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สักส่วนของรายการที่นำเข้ามาจากต่างประเทศนั้น ในจำนวนมากกว่าสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องอื่นๆ โดยเป็นรูปแบบรายการสารคดีและรายการการ์ตูนหรือ ภาพยนตร์แนวการ์ตูน เมื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาหลักที่ปรากฏในรายการ โทรทัศน์เพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว จะมีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นความรู้ที่เป็นสาระวิชาและการแสดงดนตรี โดย รายการสารคดีมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้ที่เป็นสาระวิชา การ ท่องเที่ยวในลักษณะการแนะนำสถานที่ ผู้ใหญ่และเด็กที่เป็นแบบอย่างที่ดี ทางด้านรายการตอบ ปัญหาหรือเกมนั้นมีเนื้อเกี่ยวกับความรู้ที่เป็นสาระวิชา การท่องเที่ยวในลักษณะแนะนำสถานที่ ส่วนรายการการ์ตูนหรือภาพยนตร์การ์ตูนจะแฝงเนื้อหาที่สอนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนรายการวาไรตี้ นั้น มีการนำเสนอเกี่ยวกับความรู้ที่เป็นสาระวิชา ผู้ใหญ่และเด็กที่เป็นตัวอย่างที่ดี ทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน หลักคำสอนของศาสนา การออก กำลังกายและกีฬาประเภทต่าง ๆ ความสัมพันธ์ในครอบครัว

รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย ช่อง 11 มีสัดส่วนจำนวนรายการโทรทัศน์ที่ผลิตโดยผู้ดำเนินการผลิตในประเทศ เท่านั้น โดยนำเสนอในรูปแบบวาไรตี้เป็นส่วนใหญ่ เนื้อหาหลักที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์ สำหรับเด็ก มีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นการให้ความรู้สาระวิชา โดยมีการให้ความรู้รอบตัวอย่าง เด่นชัด ทั้งยังมีการนำเสนอพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของผู้ใหญ่และเด็กเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี ทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน และส่งเสริมการเรียนรู้ การให้ความร่วมมือ และการช่วยเหลือ ทางด้านรายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน มีลักษณะเนื้อหาหลักเป็นการส่งเสริมทางด้านความรู้ที่ เป็นสาระวิชา มุ่งเน้นเรื่องความรู้รอบตัว นอกจากนี้ยังมีการเสนอสอดแทรกพฤติกรรมส่งเสริม สังคมในลักษณะการส่งเสริมการเรียนรู้ ความเป็นมิตร และการช่วยเหลือ ซึ่งมุ่งเน้นอย่างชัดเจน รายการโทรทัศน์สำหรับครอบครัว เป็นการให้สาระความรู้ทางด้านภาษา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี สุขศึกษาและกีฬาประเภทต่าง ๆ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทักษะในการใช้ ชีวิตประจำวัน การรักษาสุขภาพ

สถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11v มีสัดส่วนจำนวนรายการ โทรทัศน์ที่ผลิตโดยผู้ดำเนินการผลิต ในประเทศจำนวนมากกว่ารายการที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอย่างเห็นได้ชัดเจน มีสัดส่วนจำนวน รายการนิตยสารทางอากาศที่สูงกว่ารูปแบบรายการอื่นๆ และมีรายการละครที่ทางสถานีทำการเพิ่ม การออกอากาศขึ้นมาโดยเฉพาะ ซึ่งเนื้อหาหลักที่ปรากฏในรายการโทรทัศน์เพื่อเด็ก เยาวชน และ ครอบครัว ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11v ซึ่งนำเสนอในลักษณะรูปแบบต่างๆ พบว่า รายการ โทรทัศน์สำหรับเด็ก มีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นการให้ความรู้สาระ ประกอบกับพบการให้ ความรู้ทางด้านทักษะการใช้ชีวิตประจำวันที่ค่อนข้างโดดเด่น และมีการนำเสนอพฤติกรรมและการ

ค่านิยมชีวิตของผู้ใหญ่และเด็กเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี นอกจากนี้ในเนื้อหารายการยังมีการสอดแทรกพฤติกรรมส่งเสริมสังคมอย่างหลากหลาย รายการโทรทัศน์สำหรับเยาวชน มีลักษณะเนื้อหาหลักของรายการเป็นการส่งเสริมทางการให้ความรู้สาระวิชาเช่นเดียวกัน โดยสนับสนุนการส่งเสริมการเรียนรู้ รายการโทรทัศน์สำหรับครอบครัว มีการนำเสนอเนื้อหาหลักเป็นการให้สาระความรู้อีกเช่นเดียวกัน ทั้งยังส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการเสนอสอดแทรกพฤติกรรมส่งเสริมสังคมในลักษณะการส่งเสริมการเรียนรู้ และความเป็นมิตร อย่างเด่นชัดที่สุด

นอกจากนี้ จะพบว่า สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. และ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 มีการแข่งขันกันในการชิงธุรกิจผ่านการเพิ่มความนิยมในกลุ่มผู้ชม ซึ่งทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. มุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ชมครอบครัวผ่านทางรายการประเภทละครหรือภาพยนตร์ซึ่งเป็นรูปแบบที่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. มีกลุ่มผู้ผลิตที่มีความชำนาญด้านนี้เป็นพิเศษ ส่วนทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก มุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ชมเด็กผ่านทางรายการประเภทการ์ตูนหรือภาพยนตร์แนวการ์ตูนเป็นส่วนใหญ่ซึ่งมีเนื้อหาสาระและวิธีการนำเสนอที่ดึงดูดความสนใจผู้ชมกลุ่มเด็กได้เป็นอย่างดี

ส่วนทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์นั้น ผู้วิจัยพบว่า 2 สถานีนี้ไม่มีการนำเข้ารายการจากต่างประเทศ เนื่องจากทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 มุ่งนำเสนอเนื้อหาที่เป็นบริบทในประเทศมากกว่า รวมไปถึงการออกอากาศแต่ละรายการและการขยเวลาในการออกอากาศเพียงเพื่อประโยชน์ในการขยายเครือข่าย ไม่ได้มุ่งเน้นในเชิงธุรกิจ ส่วนสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ที่ไม่มีการจัดซื้อรายการจากต่างประเทศ เนื่องจากต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก จึงมีเพียงรายการจากต่างประเทศที่จัดซื้อโดยบริษัทเอกชนผู้ร่วมผลิตเท่านั้น แต่ลักษณะที่แตกต่างของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 กับ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 จะมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ชมครอบครัว และเยาวชน เป็นส่วนมาก แต่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ จะกระจายรายการไปสู่กลุ่มผู้ชมทั้ง 3 กลุ่ม คือ เยาวชน เด็ก และครอบครัว ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ทางด้านสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. นั้นมีการนำเสนอรูปแบบรายการสารคดี จึงมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ชมครอบครัว และยังมุ่งให้ความรู้สำหรับกลุ่มผู้ชมเด็กในอัตราส่วนที่รองลงมา แต่ด้วยข้อจำกัดในด้านข้อมูลการนำเสนอสำหรับสารคดีที่ผลิตในประเทศ สถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จึงจัดให้มีการนำเข้ารายการประเภทสารคดีมาจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อ

นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่แตกต่างจากรายการสารคดีภายในประเทศรวมไปถึงความน่าสนใจของเนื้อหาสาระของรายการสารคดีนั้นๆ ด้วย

สำหรับสถานีวิทยุโทรทัศน์ ITV ก็ยังคงเป็นอีกสถานีหนึ่งที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อ ขานรับกับมาตรการของรัฐที่กำหนดขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัดของทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง ievที่ยัง ยึดติดกับรูปแบบหลักที่กำหนดขึ้นก่อนมีการกำหนดมาตรการดังกล่าวขึ้นนั้น ทำให้ความ เปลี่ยนแปลงที่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ITV ปรับเปลี่ยนยังไม่เด่นชัด ในส่วนของกลุ่มผู้ชมสถานี วิทยุโทรทัศน์ ITV จะมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเด็ก ครอบครัว และ เยาวชน ที่อัตราส่วนจำนวนรายการ ลดหลั่นตามกันลงมา รูปแบบรายการหลักที่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ITV นำเสนอจะออกมาในรูปแบบ ของรายการวาไรตี้ รายการนิยายสารทางอากาศ และรายการสารคดี เป็นส่วนใหญ่

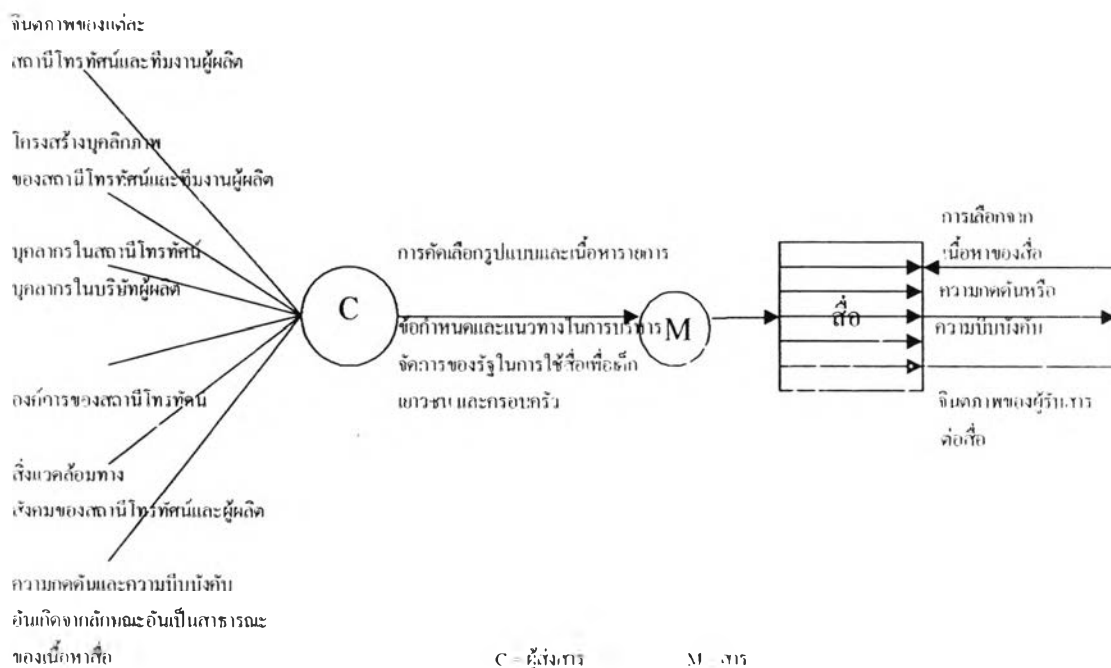
อภิปรายผล

ความแนวคิดองค์กรสื่อสารมวลชนภายใต้แรงกดดันทางสังคม ที่กล่าวว่า โครงสร้างองค์กร สื่อสารมวลชนที่สามารถส่งผลกระทบต่อตรงต่อการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลงานที่ ปรากฏออกมา นั้น ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการจัดการของแต่ละสถานีโทรทัศน์เพื่อตอบสนองตาม มาตรการรัฐนั้น ขึ้นอยู่กับแรงกดดันภายนอกองค์กรที่เป็นการควบคุมทางกฎหมายและการเมือง นั่นก็คือ ข้อกำหนดและแนวทางในการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว แต่ในขณะที่เดียวกันการดำเนินงานของสถานีนั้นก็ต้องคำนึงแรงกดดันภายในองค์กร อีกด้วย ได้แก่ การบริหารจัดการ (Management) ของแต่ละสถานีทั้งในด้านการจัดสรรการ ออกอากาศและการผลิตรายการ เทคโนโลยี (Technical) และบุคลากรด้านสื่อ (Media Professional) ที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตรายการในรูปแบบต่างๆ ดังนั้น สถานีโทรทัศน์ทุกช่องจึงไม่สามารถ ดำเนินการจัดการรายการโทรทัศน์ได้อย่างอิสระ

นอกจากนี้การดำเนินการของแต่ละสถานีโทรทัศน์ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยของผู้ทำการสื่อสาร อันได้แก่ ตัวสถานีโทรทัศน์และบริษัทผู้ดำเนินการผลิต ที่จะทำการคัดเลือกรูปแบบและเนื้อหาของ รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยขึ้นอยู่กับความบีบบังคับจากสารและสื่อ ที่ แต่ละสถานีโทรทัศน์และบริษัทผู้ผลิตจะต้องนำเสนอรายการเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว นำเสนอออกอากาศทางโทรทัศน์ โดยจินตภาพของแต่ละสถานีโทรทัศน์ และทีมงานผู้ผลิต ประกอบกับโครงสร้างบุคลิกภาพของสถานีโทรทัศน์และทีมงานผู้ผลิต จะเป็น ตัวกำหนดการคัดเลือกรูปแบบและเนื้อหาของรายการที่จะนำเสนอสู่กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย นอกจากนี้ บุคลากรในสถานีโทรทัศน์และในบริษัทผู้ผลิตต้องการของสถานีโทรทัศน์ ถึงแวดล้อมทาง

สังคมของสถานีโทรทัศน์และผู้ผลิต ความกดดันและความบีบบังคับอันเกิดจากลักษณะอันเป็น
 สาธารณะของเนื้อหาสื่อ ก็เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของสถานีโทรทัศน์และผู้ผลิตอีก
 เช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยสามารถอธิบายการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์ในการจัดการรายการโทรทัศน์เพื่อ
 ตอบสนองมาตรการรัฐได้ ตามแนวคิดผู้ทำการสื่อสารมวลชนของมัลเททสกี ดังนี้

สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานีให้ความร่วมมือในการดำเนินการจัดการรายการโทรทัศน์
 สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เพื่อตอบสนองมาตรการของรัฐ โดยพบว่า สถานีโทรทัศน์ของ
 เอกชนมีการจัดสรรเวลาออกอากาศและการผลิตรายการในลักษณะที่เป็นจำนวนมากกว่าสถานี
 โทรทัศน์ของรัฐอีก เนื่องจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก
 ช่อง 7 นั้น ให้ความสำคัญกับผู้ชมกลุ่มเด็ก เยาวชน และครอบครัว ประกอบกับทางสถานีมีทีมงาน
 ผู้ผลิตรายการที่มีความเชี่ยวชาญ และสถานีโทรทัศน์ทั้ง 2 ช่องนี้ ต้องแข่งขันกันทางด้านความนิยม
 ของผู้ชม จึงมุ่งพัฒนารายการให้มีความน่าสนใจ ส่วนสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 มีผู้ผลิต
 รายการขนาดใหญ่ ที่มุ่งเน้นการนำเสนอรายการให้ผู้ชมกลุ่มนี้ด้วยเช่นเดียวกัน สถานีวิทยุ
 โทรทัศน์ ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. นำเข้ารายการจากต่างประเทศ เนื่องจากขาดทีมงานในการผลิตรายการ
 เพื่อผู้ชมกลุ่มนี้ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ เป็น
 สถานีโทรทัศน์ของรัฐที่ต้องตอบสนองตามมาตรการรัฐอยู่แล้ว จึงไม่ต้องแข่งขัน ทำให้การผลิต
 รายการเป็นไปในลักษณะเพื่อการทำตามมาตรการเท่านั้น และสถานีโทรทัศน์ ITV เป็นสถานีข่าว

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. มาตรการรัฐในการใช้สื่อเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว นั้น ควรมีการกำหนดลักษณะรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เจาะจงไปที่กลุ่มผู้ชมแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะ มากกว่าที่จะกล่าวถึงไว้ว่าเป็นกรอบหลักเกณฑ์กว้างๆ

2. สถานีโทรทัศน์และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ควรระบุกลุ่มเป้าหมายของรายการอย่างชัดเจน โดยเฉพาะรายการสำหรับเด็กที่ควรระบุช่วงอายุของเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของรายการ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและช่วงอายุของเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้ และควรระบุเวลาสำหรับการออกอากาศรายการเพื่อผู้ชมกลุ่มนี้ไว้อย่างแน่นอน ว่าช่วงเวลาใดที่เป็นการออกอากาศรายการโทรทัศน์เพื่อผู้ชมในแต่ละกลุ่ม

3. แต่ละสถานีโทรทัศน์ควรจัดให้มีฝ่ายวิชาการเพื่อทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของรายการเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ต่อผู้ชมแต่ละกลุ่ม รวมทั้งจัดให้มีการติดตามสำรวจผลในเชิงคุณภาพของเนื้อหารายการด้วย เนื่องจากในปัจจุบันมีเพียงการทำวิจัยสำรวจความนิยมของรายการเท่านั้น

4. สถานีโทรทัศน์ของไทยมีการผลิตรายการรูปแบบวาไรตี้และเกมโชว์เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นรายการที่มีต้นทุนในการผลิตต่ำ แต่รายการประเภทสารคดีเป็นรายการที่ต้องใช้ทุนในการผลิตสูง และดำเนินการผลิตค่อนข้างยาก ทำให้ในขณะนี้จึงมีแต่รายการสารคดีนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งมีบริบทที่แตกต่างจากประเทศไทย ในโอกาสต่อไปจึงเห็นควรให้แต่ละสถานีทำการทดลองผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในรูปแบบรายการใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีการออกอากาศบ้าง เช่น รายการสารคดีที่ผลิตโดยคนไทยซึ่งนำเสนอเนื้อหาที่แตกต่างไปจากแค่การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะการดำเนินการจัดการของสถานีโทรทัศน์ของรัฐและที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ แบบ Free TV ทั้ง 6 สถานี แต่เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีได้ครอบคลุมถึงการเพิ่มบทบาทการออกอากาศรายการเพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว ของสถานี

วิทยุกระจายเสียงด้วย ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในส่วนการดำเนินการจัดการ เพื่อตอบสนองมาตรการรัฐของสถานีวิทยุกระจายเสียง

2. การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะผู้ส่งสาร ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ และตัวสาร คือ เนื้อหาของรายการ โดยมีได้มีการศึกษาผู้รับสาร ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่รับชมรายการ คือ เด็ก เยาวชน และสมาชิกในครอบครัว ดังนั้นจึงไม่สามารถทราบได้ว่ามาตรการรัฐในเรื่องการใช้สื่อของรัฐเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว สามารถบรรลุผลตามความตั้งใจของรัฐบาลหรือไม่ เพราะฉะนั้นจึงควรที่จะมีการศึกษาผู้รับสารด้วย

3. ควรที่จะมีการศึกษาถึงแนวคิดของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงความมุ่งหวังและความตั้งใจของผู้ผลิตว่าต้องการถ่ายทอดเนื้อหาในลักษณะใดมาสู่ผู้ชม

4. ควรมีการศึกษารายการเยาวชนในรูปแบบรายการเพลงและดนตรีเพิ่มเติม โดยเฉพาะเพื่อให้ทราบถึงทิศทางและแนวโน้มของการนำเสนอรายการเพื่อผู้ชมในกลุ่มนี้ เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ ไม่ได้มีการกล่าวถึงรายการเยาวชนในรูปแบบนี้